

MÖT STIFTELSENS ORDFÖRANDE BJÖRN KARLSSON!

Se sid 46

TEMA: SLOJA

Vad är det? Varför bärs den?
Läs mer på sidorna 10-22

I DETTA NUMMER:

**HÖSTENS PROGRAM • TATTOORESA •
BIRGITTASYSTRARNA • NYA WEBBEN •
ELEFANTEN • VÄRVNINGSKAMPANJ •
FRG • LOTTORNAS UPPDRAG**

När vi bestämde oss för att göra ett temanummer om slöjor, hade vi nog ingen aning om hur aktuellt det skulle vara när det var dags. Under slutproduktionen av tidningen tog bl a Belgien beslut om slöjförbud.

Under de närmaste sidorna finner ni tre engelska artiklar av utländska journaliststudenter som skriver för och emot slöjan samt presentationer av dem. Vidare finner ni vad som gäller om slöjor mm i försvaret, vad som är skillnaden mellan en burka och hijad mm.

Trevlig läsning önskar redaktionen.

SLÖJA

– VAD ÄR DET?

Slöjan är ett klädesplagg, som nästan uteslutande bärs av kvinnor, ofta är den av ett tunt eller mindre genomskinligt material. Den är avsedd att dölja alternativt täcka större delen av kroppen, främst huvudet eller ansiktet. Man har förhållandevis god sikt inifrån och ut, men att se utifrån och in är svårt.

Ett synsätt är att det är ett religiöst plagg och är menat att visa heder och ära för en sak eller plats. Men de olika sociala, psykologiska och sexuella funktionerna av slöjan har inte studerats ingående. Det är dock sannolikt att den upprätthåller social distans och kommunicerar en social status och kulturell identitet. I det islamska samhället har de olika formerna av slöjan hämtats från den arabiska kulturen.

Slöjan har en lång historia och idag används ordet främst som ett samlingsnamn på de muslimska plaggen hijab, chador, niqab, burka m fl.

SLÖJA ETT AV MÅNGA SÄTT ATT SKYLA

Huvudduk är en huvudbonad som kan täcka hår, hals och nacke. Ibland knyts den under hakan. En huvudduk täcker inte ansiktet, i motsats till exempelvis en slöja. En huvudduk täcker inte heller axlarna, vilket en kan sjal göra. En tre- eller fyrkantig huvudduk kallas huckle, numera ofta kallad sjalett som fritidsplagg och snibb som arbetsklädsel. Ordet huckle associeras främst med det gamla bodesamhället då det bars av allmogens kvinnor. I våra svenska folkdräkter täcker gifta kvinnor håret med en huvudbonad.

HISTORISKT

Första gången som ordet slöja för kvinnor nämns är i en assyrisk lagtext från 1300-talet f Kr. Den begränsade dess användning för adla kvinnor och förbjöd prostituerade och vanliga kvinnor att använda den. Också i gamla grekiska tex-

ter skrivs det om slöja och avskildhet för kvinnor som levde i den persiska eliten. Däremot på statyer från Persepolis skildras kvinnor både beslöjade och avslöjade, och slöjan verkar betraktas som ett attribut till prostitution.

Under många århundraden, fram till slutet av 1100-talet bar anglosaxiska kvinnor, med undantag av unga ogifta flickor, slöjor som helt täckte deras hår och ofta från halsen upp till hakan. Under Tudorperioden, då huvor blev populärare, blev slöjor av denna typ mindre vanligt.

Annars har kvinnor använt slöja under vissa omständigheter, till exempel draperad över en hatt för att visa sorg, framför ansiktet fram till och under begravningen, och undanfälld under den efterföljande sorgperioden. De har också använts som alternativ till mask, ett enkelt sätt att dölja sin identitet – när kvinnor ville göra saker som de inte ville att andra skulle få veta om. Mer praktiskt används slöja som ett sätt att skydda sin hy från sol och vind, eller hålla damm ur ansiktet.

RELIGIÖS BETYDELSE

I judendomen, kristendomen och islam finns begreppet "täcka huvudet" som är/var associerat med anständighet. Alla traditionella skildringar av jungfru Maria visar henne beslöjad. Slöja/sjal på kvinnor i kyrkan var vanligt fram till 1960-talet och finns kvar i en del mycket traditionella kyrkor. De muslimska huvuddukarna anses vara en symbol för både religion och kvinnlighet.

MUSLIMSKA HUVUDBONADER

Det finns en mängd olika huvudbonader som bärs av muslimska kvinnor. Många av dessa plagg täcker hår, öron och hals, men oftast inte ansiktet. Här är en kort beskrivning av de vanligaste varianterna:

HIJAB (ibland hidjab; arabiska, slöja) är i vidare bemärkelse regler för återhållsam klädsel inom islam och i snävare bemärkelse namnet på ett specifikt plagg, som används av kvinnor och som täcker hår, hals och ibland axlar. Den senare användningen är vanlig både i flera arabländer och västerländer. Hijab finns i många olika färger, former och tyger. Den vanligaste varianten som bärs i väst är en fyrkantig huvudduk som täcker hår och nacke men lämnar ansiktet fritt.

Hijab

ILL: BBC

BURKA, även burqha, (arabiska, (i Afghanistan dari/chadari) är ett slags ytterplagg som täcker hela kroppen och ansiktet inklusive ögonen (jfr. niqab). Den är vanligen sydd i ett lätt material och bärs utomhus över vanliga kläder av vissa

Niqab Burka

ILL: BBC

muslimska kvinnor, främst i Afghanistan, delar av Pakistan och norra Indien. Burkan är det mest heltäckande hijab-plagget.

NIQAB är en slöja som bärs framför ansiktet av vissa muslimska kvinnor tillsammans med en huvudduk eller sjal och på så sätt endast lämnar ögonen synliga. Användandet av niqab är utbrett framförallt i Saudiarabien och kring Persiska viken.

Begreppen niqab och burka används ofta som likabetydande men syftar egentligen på två olika plagg.

AL-AMIRA är en tvådelad slöja. Den består av en tättsittande mössa, vanligen tillverkade av bomull eller polyester, och en medföljande rörliknande scarf.

Al-Amira Shayla

ILL: BBC

SHAYLA är en lång, rektangulär scarf populär i Gulfregionen. Den rullas runt huvudet och nålas på plats vid axlarna.

KHIMAR är en lång capeliknande slöja som täcker ner till midjan. Den täcker hår, nacke, skulldor men lämnar ansiktet fritt.

CHADOR (persiska, betyder tält) är ett ytterplagg som bärs av många iranska kvinnor utomhus på allmän plats. En chador är ett halvcirkelformat tyg som bärs så att det täcker hela kroppen. Den har inga öppningar som bäraren kan sticka ut händerna genom. Bäraren håller ihop den framtill med händerna eller tänderna.

Khimar Chador

ILL: BBC

ABAYA (arabiska) är ett traditionellt klädesplagg som bärs av muslimska kvinnor företrädesvis på Arabiska halvön. Abaya täcker hela kroppen och en stor del av ansiktet. Oftast är abaya svart. Abaya är en mycket traditionell form av hijab.

BOSHIYA är en slöja som kan bäras under en huvudduk, den täcker hela ansiktet och är gjord av ett tunt tyg så att bäraren kan se igenom det

I KORANEN

I Koranen används dock inte termen hijab för att beskriva klädesplagget, istället används libas för att generellt beskriva klädsel. Hijab är en skärm eller gardin som skulle användas för avskildhet. Koranen instruerade manliga troende muslimer att när de skulle fråga profeten Muhammeds fruar om något, skulle de göra så från bakom en hijab. Att använda sig av denna hijab var ett ansvar som männen måste ta. Det är först senare som betydelsen hijab har överförts till klädsel trots att den term som används för kläder specifika för kvinnor är jilbab.

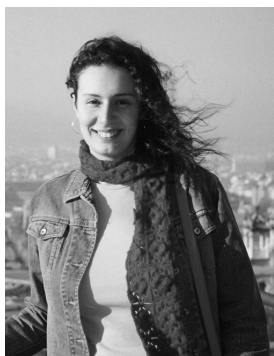
KÄLLOR: TIME MAGAZINE, WIKIPEDIA, BBC NEWS

ALICE IN VEIL-LAND

How I was 'undercover' for six months. Literally!

Have you ever wondered what it feels like for Muslim women who wear the Veil or 'Hijab' no matter their lifestyle, or how hot the weather is? Well, I did. Especially that I happen to be a liberal Muslim woman, who lived in Egypt, a country where Hijab wearing is on the rise, and who

has always been skeptic of the concept like many other Liberal Muslims who believe that it doesn't exist in Islam. So when my editor asked me if I would be willing to go undercover as a veiled woman for what was planned to be a six months period and write about it, the woman that I am was squeamish, but the Journalist and writer in me couldn't say no.

RAIN AMYRA. FOTO: PRIVAT

The challenge wasn't easy. I couldn't tell anyone but my family. I said farewell to my dresses, my favorite pair of jeans, and hello to wearing long unfitted gowns and big scarves covering my chest and whole upper body, except my face. This is what is argued to be the traditional Hijab, not the extreme form of the

'Burka' (seen on Afghan women). But for the first time in my life, I could walk down any Cairo street and not be looked at by curious men or hear the usual sexual

pick up lines. I felt relaxed, at ease, and oddly enough, more respected and accepted. I started getting invitations to events where religious women mingled and socialized, lessons in Sharia (the Islamic doctrine), and shopping for Hijab wear. It was as if I was now part of a new 'posse'.

What struck me most was the relationship between these veiled women and their bodies, one that is based on both hiding and a heightened sense of sacredness, you become embarrassed by your own beauty, one that is not to be seen by anyone but those allowed. I started to feel claustrophobic and my diary entries were scaring me. The feeling of previous ease was now replaced by discomfort. I lost sense of my identity, who was I? What did I love? At the same time I was reading the controversial and illuminating book of liberal Muslim thinker Gamal El Banna 'On Veil' in which he proves that Islam only preaches modesty, not the veil which is a pre-Islamic tra-

.....
I FELT RELAXED,
AT EASE, AND
ODDLY ENOUGH,
MORE RESPECTED
AND ACCEPTED.

dition in Asia and Africa. So I started wearing a less restrictive and covered up style of Hijab, then another, and with each layer coming off, I gained back a piece of my old self. I was free and enjoyed exposure to life.

WEARING THE HIJAB AND THEN TAKING IT OFF WAS AN EYE-OPENING EXPERIENCE.

Coming out was the most amusing part. My best friends were ecstatic. A nice guy I had met earlier asked me out saying that he wanted to ask me all along, but knew veiled women don't go out on dates. And although the owners of the publication decided to pull the plug on

the project because of the controversial nature of my experiment, I wasn't sad. Wearing the Hijab and then taking it off was an eye-opening experience. It made me realize that the only way to be fully exposed to life is to be myself and not hide behind clothes. That beauty should be celebrated, not hidden. That freedom is sacred.

RAIN AMYRA

FAKTA RAIN AMYRA

Författarinnan till de båda bidragen på engelska om slöjors bärande eller inte bärande är en egyptisk flicka född 1978 i Kairo. Hennes fullständiga namn är Rania Hakim EL-Afifi men hon skriver av princip alla sina artiklar under en pseudonym (pen name, a k a = "also known as"), Rain Amyra.

Hennes förklaring till pseudonymen är, att eftersom hon skriver mycket om kontroversiella ämnen i sin religion islam, vill hon skydda sitt riktiga namn.

Rania har valt sin pseudonym själv och är mycket stolt över den. "Rain" var namnet hon gav sig själv när hon som liten skolflicka lekte i regnet och eftersom det sällan regnade i Egypten tyckte hon att regn var något speciellt och sällsynt. "Amyra" är en ode till sin mamma, Amira Zaki Afifi, som ursprungligen döptes till "Myra" (efter Vivian Leighs roll i filmen "Waterloo Bridge") på morfaderns bestämda önskemål, eftersom han avgudade Vivian Leigh! Mormodern ville ha ett egyptiskt namn på sin förstfödda dotter så efter mycket argumenterande fick hon namnet "Amyra", som liknar det arabiska ordet Amira eller prinsessa. Morfar kallade så länge han levde sin dotter Amyra och mormor kallade henne Amira och gör så fortfarande.

Ranias föräldrar är liberala muslimer, välutbildade samt allmänt västerländskt orienterade. Pappan, Mr Hakim EL-Afifi, är en välkänd arkitekt i Egypten som har ritat ett antal moderna byggnader, bl a ett kulturpalats i Kairo (bredvid operan). Mamman Amira har en B Sc in Chemical Engineering från Cairo University och har nu jobbat i många år på den egyptiska standardiseringsorganisationen, EOS, Egyptian Organization for Standardization and Quality Control.

Det var så jag lärde känna familjen Afifi, först mamma Amira och senare dottern Rania.

Amira var en egyptisk deltagare i ett femveckors internationellt seminarium om standardisering i Stockholm 1994, sponsrat av SIDA. Seminariet anordnades av mitt dåvarande arbete SIS Service AB, ett dotterföretag till SIS-Standardiseringskommissionen i Sverige. Jag var kursansvarig för seminariet och lärde under fem veckor känna de flesta

TO BAN, OR NOT TO BAN

Few ideas in modern history have been as controversial as an item of clothing worn by women and alsely considered to be a true symbol of the Islamic religion. And nowhere is this new debate more relevant than in universities, the hubs of modern civilization and free thought. For how

RAIN AMYRA. FOTO: PRIVAT

could a woman covering her face attend classes, give presentations and interact with others who don't see her facial expressions or know who she is?

What everyone is unaware of, is that the concept of the headscarf does not exist in

Islam, which only preaches modesty and spirituality. As a Muslim who speaks Arabic, the language of our holy book the Koran fluently, I know for

deltagarna mycket väl. Kontakten med Amira fortsatte efter seminariet per brev och senare per mail. Efter något år började även dottern Rania skriva brev och skicka kort till denne underlige man långt upp i landet Sverige i det kalla Norden.

Rania mer eller mindre tvingades av pappan att börja studera till arkitekt, vilket hon hjärtligt avskydde, och som hon bara vågade skriva till mig om. Efter två års studier tog hon mod till sig och förklarade att hon ville bli författare eller journalist. Pappan gav sig och Rania flyttade till London, fick en lya på Kings Road i Chelsea och påbörjade sina journalistutbildning, vilken fortfarande pågår. Som torde framgå av artiklarna är hon en mycket liberal muslim och hon har bestämda uppfattningar om vad Koranen egentligen påbjuder om kvinnors klädsel i islam.

Artikeln "Alice in Veil-land" (jfr Alice in Wonderland) tillkom när en redaktör för en lokaltidning i London bad henne åka hem till Egypten och klä sig i slöja och övriga muslimska kvinnokläder och sedan göra ett reportage till tidningen om hur hon uppfattade sig själv och omvärlden i dessa kläder. Projektet var tänkt pågå i sex månader men kortades ner något mot slutet. Resultatet av experimentet framgår av artikeln.

Den andra artikeln "To ban or not to ban" (jfr To be or not to be) skrev Rania som en partsinlaga mot den konservativa uppfattningen inom islam om kvinnors slöjtvång. Den publicerades samtidigt som "Alice in Veil-land" i tidningen, som även hade bett en muslimsk vän och kollega till Rania, Munazza, att redovisa sin uppfattning om varför hon alltid bär slöja i London.

Som Rania själv formulerade detta journalistiska grepp av tidningen: "It's a balanced argument, and that's what I call a proper dialogue".

De båda flickorna lever emellertid i en tolerant och accepterande vänskap trots att de har totalt motsatta uppfattningar i sina religiösa inställningar till islam. Som väl är!

OLLE ÅGREN

a fact that the Islamic holy text only preaches women to cover their chests or 'cleavage' using a scarf (the popular item of clothing at the time of the early Islamic civilization) that is not necessarily worn on their heads. This fact is hugely misinterpreted and translated to other languages by Muslim scholars that it has become a worldwide Islamic phenomenon which has come so far from simply covering the cleavage to a dress code used to create a 'brand' for Islam, and so it is so important for conservative Muslims.

EXEMPEL PÅ HIJAB.

Britain and Europe only know one kind of Islam, the conservative one. And the headscarf is its most visible form of expression. So when the average European or Brit sees a woman totally covered in black from head to toe, automatic connections are made with media representations of Islamic extremism. Fear is the normal and logical outcome, and so is the need to put

BRITAIN AND EUROPE ONLY KNOW ONE KIND OF ISLAM, THE CONSERVATIVE ONE.

a 'ban' on the cause of fear. But completely banning headscarfs will only create more resentment and widen the gap of dialogue with the Muslim communities affected by

it, creating further alienation in society.

Many Muslim women choose to wear a less restrictive form of the headscarf allowing them to practice university life as normally as any other student. The matter concerning a ban only becomes relevant when a woman is wearing the face-covering headscarf or Burka, where it becomes a restrictive barrier preventing her basic human interactions with other people. She becomes alienated from life and alienating to others. It also understandably poses a considerable security threat in the age of international terrorism where identification becomes a huge liability with fully covered women.

And so if a ban is to be put in action only against

PÅ BILDEN SER MAN TE OLIKA TYPER AV HIJAB.

the face-covering headscarf, the above reasons have to be very clearly highlighted and explained to the communities affected. And in my personal opinion, women who choose to wear the less restrictive form of the headscarf, showing their faces and engaging in life, should be given the freedom to do so. But this is in no way a solution for the wider problem of Islamic integration in Europe. The only way is real, raw, exposing and constructive dialogue, to start with.

RAIN AMYRA

For more on the topic and Liberal Islam follow Rain Amyra's blog: [The Koran According to Amyra](#).

FAKTA MUNAZZA ABBASI

Munazza Abbasi är liksom Rania Hakim, aka Rain Amyra, journaliststuderande vid Kingston University i London. Munazza är 22 år och kollega men inte nära vän med Rania. Båda är muslimer. Flickorna har ett mycket tolerant och accepterande förhållande till varandra, trots att de är varandras raka motsatser i sina religiösa uppfattningar om islam. Munazza är en mycket konservativ muslim medan Rania har en betydligt mer liberal syn på islam.

Båda flickorna samt ytterligare en "pro-veil" student vid universitet, Eman El-Shenawi, blev intervjuade av tidningen "The River" på Kingston University, som hade en dubbelsida med rubriken "Unveiled: Islamic dress in University", där båda parter, för och emot slöja, fick förklara sina respektive ställningstaganden. Rantias berättelse "Undercover for six months, Literally" publicerades naturligtvis samtidigt där också.

OLLE ÅGREN

I WEAR MY VEIL PROUDLY

Munazza Abbasi, 22, MA journalism student, wears her hijab with pride. She explains why she's against any form of veil ban.

Religious people have ways of achieving nearness to their God or creator. Wearing the veil is one approach I have taken to get closer to my God.

I view the issue of the veil as a small calm ripple in the sea that has recently turned into a hurricane

EXEMPEL PÅ HIJAB.

EXEMPEL PÅ EN CHADOR.

in which Muslim women are the caught in the eye of the storm and begging for the truth behind our veil to be heard.

Islam requires women to cover themselves for protection from unwanted desires. However, what most people do not understand is that it is not merely the covering of the head or the body that is obligatory in Islam.

It is also the protection from ill thoughts and actions. Your deeds become your actions and therefore I feel it is necessary that a

female's actions correlate to her dress sense.

As far as the different styles of the Muslim headscarf are concerned, it is a mere cultural difference, rather than a religious one.

There is no compulsion in Islam and no religious proof that face veils with only a slit open for the eyes are compulsory for Muslim women.

However, some do encourage its use and see it as preferable to the other types of veils. Regardless of this debate about the style of the veil, most Muslim women remain united in their defence of the value of the wearing of the veil.

The way Islam is portrayed today is often far from the reality and meaning of Islam that was brought by Prophet Muhammad.

The word Islam means peace in Arabic, and true Muslims strive to achieve this within themselves and the world around them.

The veil is a contributory factor to achieving this. It is not worn for selfish reasons.

THE WORD
ISLAM MEANS
PEACE IN
ARABIC.

DANSKA HEMVÄRNET STOPPAR EN SLÖJA

Danska hemvärnet kräver att en muslimsk kvinna, Maria Marwa, avstår från att bära slöja, annars får hon inte vara med i hemvärnet.

Marwa har redan genomfört hemvärnets grundutbildning, med bland annat skytteträning och kunskap i hur man ger första hjälpen. Hon har också förekommit på hemvärnets egen internetsajt och försvaret har i olika sammanhang ytt över henne som ett föredöme.

Det har fått Dansk Folkeparti att klaga. Partiets talesman i försvarsfrågor Ib Poulsen har beskyllt hemvärnet för att "stödja en kvinnoförtryckande kultur" om slöjan tillåts.

På söndagen deklarerade Ulrik Kragh, poli-

It can be viewed as a multipurpose tool, as well as a safeguard for people who would otherwise be attracted toward a woman's beauty. It helps to preserve social order.

Living by the motto: "Love for all hatred for none," I have long wished that we could be judged beyond what we wear. We are normal beings who enjoy participating in activities that none-veil wearers do.

Sadly though, many powerful authorities, such as the French government, fail to concern themselves with these issues.

Perhaps some people are worried and fearful when they see a woman in a "balaclava" near a bus stop or the trainstation, but there is no sense in imaging that every one of them is a terrorist based on the simple fact that they wear a veil.

EXEMPEL PÅ EN BURKA.

SO WHY DO THEY ATTACK THE VEIL?

In my opinion, the French government has shown weakness. They have failed to depart from stereotypes and their decision ban veils

in education is a move grounded in political matters rather than sound principles.

France purports to guarantee its citizens fundamental human rights and freedom of religion and movement. So why do they attack the veil?

I hope that Britain continues to uphold its shining example of tolerance towards cultural diversity, independent from its European Union counterparts.

Any move to ban such a covering will not alter my choice of wearing my pride, the veil.

MUNAZZA ABBASI

tisk chef för hemvärdet, att kvinnan kommer att stängas av om hon inte avstår från att bära slöja. En slöja som bärs av religiösa skäl är inte en del av uniformen, heter det.

I samma andetag deklarerade Kragh att han "sätter värde på intresset" för hemvärdet: – Vi är riktigt glada att det också finns muslimska medborgare som vill vara med och ta ansvar och frivilligt vill göra en insats för att vi ska ha ett fritt land och demokrati, sade han till nyhetsbyrån Ritzau.

Hemvärdets kovändning i frågan gläder Ib Poulsen: – Det är bra att hemvärdet erkänner att de har gjort fel. Vi hälsar muslimska kvinnor välkomna till hemvärdet, men det ska vara utan huvudduk, säger han.

(DAGEN, JULI 19, 2009)

FLYGSOLDAT MED RÄTT ATT BÄRA SJAL

Shatila, 23:

Visst har det varit jobbigt!

Karlskrona: Shatila Salami, 23, gör värnplikt med sjal. – En tjej med huvudduk i försvaret måste ha självförtroende, säger hon. Om fjorton dagar muckar hon från F17 i Kallinge. Shatila Salami från Malmö berättar i Värnpliktsnytt att det från början var mycket tisslande och tasslande i matsalen.

VILL BLI POLIS

– Jag hörde folk som sa: ”Ska hon vara med i min grupp hoppar jag av”. Men jag struntade i det, även om jag kokade inombords. – Visst har det varit jobbigt, men jag kan inte klaga. Det är jag själv som valt det, säger hon till tidningen. Shatila vill bli polis och gör värnplikten som bevakningssoldat. Nästa steg före Polishögskolan blir Kosovo. I alla fall har hon sökt utlandstjänst där.

– Det är nog tuffare i Kosovo, säger hon till Värnpliktsnytt. – Men om jag hamnar i det läget att en fiende drar av mig sjalen och jag måste välja mellan sjal och liv, då kämpar jag för livet. Det säger min religion. – Min familj säger: Du är duktig, du har kunskaperna och du ska göra detta. Inte minst vill Shatila visa folk att hennes religion islam tillåter det hon gör.

SHATILA ÄR DEN FÖRSTA KVINNAN SOM GJORT VÄRNPLIKTEN I SVERIGE MED SLÖJA. FOTO: ANDREAS CARAVELL/VÄRNPLIKTSNYTT.

BOR I SAMMA LOGEMENT

Major Kent Löwing är glad över att Shatila Salami gör värnplikten på F17. – Vi erbjöd henne en egen barack, men det ville hon inte. Vi satte ett draperi över hennes säng så hon kan sova i samma logement som både män och kvinnor. Shatila har sytt huvuddukar som passar ihop med uniformen och som fungerar även när hon har hjälm och hörselskydd. – Jag hoppas ett fler muslimska kvinnor ska ta efter Shatila, säger Kent Löwing.

(AFTONBLADET (2007-06-09))

VAD GÄLLER?

Enligt INSTRUKTION FÖR FÖRSVARSMAKTEN, UNIFORMSBESTÄMMELSER 2009 v 1.2, Kap 7 Tjänstetecken:

7.5.13 RELIGIÖSA HUVUDBONADER

7.5.13.1 ALLMÄNT

Vissa religiöst betingade huvudbonader får bäras till uniform. Härvid beaktas att verksamhet som kräver skyddsutrustning som t.ex. hjälm alltid har prioritet före det fullständigt korrekta bärandet av religiös huvudbonad.

- vid val av material i religiös huvudbonad beaktas brandsäkerhet vid tjänst i fält och till sjöss

7.5.13.2 HUVUDBONADS BÄRANDE INOMHUS VID KORUM OCH ANDAKT

Kvinnor med kristen trosbekännelse får bibehålla huvudbonad påtagen vid korum, gudstjänst och enskild andakt (även inomhus)

7.5.13.3 KIPPA M.M.

- manliga mosaiska trosbekännare får bära svart kippa utan dekorationer
- ordinarie huvudbonad bärs på kippa
- mosaisk trosbekännare får till uniform vid enskild andakt anlägga till religionsutövandet tillhöriga rituella föremål

7.5.13.4 TURBAN MM

Sikhiska trosbekännare anlägger turban i mörkblå, vit eller grön färg (beroende på aktuell uniformsdräkt) som huvudbonad till samtliga uniformsdräkter

- turban består av svart pannband, mörkblå- vit- eller grön pugree och mössmärke
- pugree skall vara vikt till en jämn bredd av 7.5 cm och så lång att den kan viras sex gånger runt huvudet. Turbanen skall täcka hela håret, nå nackens övre del och bilda sex släta jämnt fördelade lager. Bandet förankras genom att det stoppas in baktill och utan att den lösa änden syns. Det svarta pannbandet skall synas som en 2.5 cm liksidig triangel i pannans mittre övre del. Mössmärke för uniformsdräkt och grad (av den enskilde modifierat för fastsättning på turban) anbringas centrerat omedelbart över pannbandets triangel
- övriga rituella föremål tillhörande den sikhiska tron får bäras till uniform (under ordinarie uniformsplagg)

7.5.13.5 HUVUDDUK

Kvinnliga muslimska trosbekännare får anlägga enfärgat mörkblå, vit eller grön huvudduk beroende på aktuell uniformsdräkt

- huvudduk består av mörkblå, vit eller grön sjal
- huvudduk får täcka huvudhår, nacke och hals men i övrigt ej skylla tjänstetecken
- ordinarie huvudbonad bärs normalt över huvudduken

SLÖJA I FÖRSVARSMAKTEN?

Våren 2003 nekades en ung muslimsk kvinna att bli bilkårist för att hon ville ha sin huvudduk. Diskriminering, sade DO, ombudsmannen mot etnisk diskriminering. Kvinnliga bilkåren är en frivilligorganisation och kunde inte fällas.

Men diskussionen inom försvaret var igång på allvar. I februari 2005 skrev ÖB Håkan Syrén under en skrivelse om nya riktlinjer. Bakom underlaget stod Mats Norrman, stabspastor på Försvarshögkvarteret och handläggare i etniska och kulturella frågor.

– Grunden är att uniformen ska vara religiöst neutral. Man får ha **turban, kippa, kalott eller huvudduk** utomhus under uniformsmössa. Inomhus har man sin huvudbonad utan mössa, säger han. Från förvarets sida är alltså inställningen glasklar. I teorin. I praktiken är osäkerheten fortfarande stor.

För den **anställd soldaten** gäller samma sak som överallt i arbetslivet. Skyddet mot diskriminering styrs av flera lagar. Jämställdhetslagen kompletteras med tre lagar från 1999, som ska skydda från diskriminering på grund av religion, etnisk tillhörighet, funktionshinder eller sexuell läggning. En arbetsgivare som nekar en person att ha huvudduk eller turban måste själv bevisa att det finns rimliga skäl.

– Det kan till exempel vara säkerhetsskäl, säger Dan Isaksson, hovrättsråd och sekreterare i diskrimineringskommittén på Justitiedepartementet. Kommer man inte överrens kan fallet drivas vidare som ett skadeståndsmål i Arbetsdomstolen.

Men värnpliktiga (och frivilliga) omfattas inte av de jämställdhetslagar som reglerar arbetslivet. På Justitiedepartementet utreds nu en utvidgning av lagen.

EPILOG SLÖJTEMA

Förutom alla de huvudbonader och draperingar som omnämnts i detta temaavsnitt finns naturligtvis andra typer av slöjor och dok. Två associationer finns ju redan i detta nummer av tidningen – brudslöjan (se sid 29) och nunnedoket (se sid 4).

I Radions Dagens Eko i oktober 2004 presenterades nyheten att "Nunnedok förbjuds i tyska skolor".

Redan åtta år tidigare hade en 25-årig kvinna från Afghanistan nekats jobb som lärarinna i det katolskt präglade Baden-Württemberg pga att hon var muslim och bar huvudduk. Religiösa symboler hör inte hemma i den tyska skolan, hette det. Kvinnan gick till domstol och fick rätt, men samtidigt sa domstolen att det var fritt fram för varje delstat att införa ett slöjförbud. Katolska Baden-Württemberg var först med att sådant beslut, men i delstaten är det vanligt med nunnor som undervisar i religion i skolorna. Och de bär dok - en nunneslöja. Ärendet kom upp i domstol där delstaten hävdade att nunnornas klädsel är yrkeskläder med mycket gamla traditioner. Men domstolen slog fast att om inte muslimska kvinnor får bära huvudduk när de undervisar i tyska skolor, då gäller samma förbud även nunnor med dok.

Vad tycker du? Välkommen att fortsätta diskussion om slöjor på kårens många evenemang och studiebesök i sommar och till hösten.

REDAKTIONEN